

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul în anulare declarat de către adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, împotriva sentinței Tribunalului Militar al Armatei a 4 din 29 iulie 1944, în cauza penală în privința lui,

*Formusati Nichita xxxx, născut în anul xxx,
locuitor al s. xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

22.07.2020 – 01.12.2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Armatei a 4 din 29 iulie 1944, Formusati Nichita a fost condamnat în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR, la 10 ani de privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit hotărârii judecătorești menționate, s-a stabilit că Formusati Nichita a creat legături strânse cu ocupanții în scopuri antisovietice, a participat la pogromuri împotriva evreilor. În august 1943, a fost recrutat în calitate de agent informator român pentru denunțarea persoanelor cu viziuni anti-române.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în care solicită casarea hotărârii judecătorești nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Formusati Nichita, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

3.1. În motivarea recursului a menționat că:

- probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art.58-1 lit. b) din Codul penal al RSFSR - trădare de patrie;

- instanța de judecată la examinarea dosarului, a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului Formusati Nichita, la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie;

- sentința de condamnare emisă în privința lui Formusati Nichita, este o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform art. 6 pct.44) din Codul de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează, că acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, din următoarele considerente:

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a), art. 5², 5³ din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Tribunalului Militar al Armatei a 4 din 29 iulie 1944, Formusati Nichita a fost condamnat în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR, la 10 ani de privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

Din conținutul sentinței rezultă că Formusati Nichita a fost judecat pentru trădare de patrie fără a fi indicate careva probe ce ar fi confirmat vinovăția lui. Erorile menționate instanța de recurs le apreciază drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care au afectat hotărârea atacată și care servesc drept temei de casare a sentinței în cauză.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Formusati Nichita în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art.391 alin.(1)

pct.6) Cod de procedură penală, urmează a se dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art.art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), 453 alin.(1), 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Armatei a 4 din 29 iulie 1944 în privința lui *Formusati Nichita xxxxxx*, cu încetarea procesului penal pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și reabilitarea acestuia în conformitate Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 24 decembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena